

SLOVENE

Štev. 15.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v sredo, 20. januarja 1904.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnštvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna politivna (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona štev. 188.

Štiri leta Körber.

V ponedeljek so minula štiri leta, odkar je bil dr. pl. Körber imenovan avstrijskim ministrskim predsednikom. Kratka doba sicer, toda za avstrijskega ministrskega predsednika sedaj že mnogo let, ako primerjamo z njim njegove tri prednike in tovariše v Pešti. In že to, pravijo, je lepa zasluga, ki jo mora priznati prijatelj in nasprotnik. Težje je povsod minister ostati, nego postati, posebno pa v Avstriji, kjer mora minister ustrezati na vse strani: na levo in desno, gori in doli. To ni lahka naloga, in zmoro jo, kdor stoji nad strankami in je brezstrastveno vztrajen. In to je gospod dr. pl. Körber, ker je vzvišen nad vse posiance, torej tudi nad njih politične skupine, ki se imenujejo stranke. On je tudi brez strasti vztrajen, ker vleče državni voz vedno v starem tiru, in če se mu ustavlja, poriva ga s § 14. Ker pa je stari tir najbolj izvožen, voz tudi najraje teče, četudi odskakuje in ropota. In to je torej naraven vzrok, da se gospodu dr. pl. Körberju ni treba toliko ubijati, jeziti, splah vzbujati strasti, kakor sta n. pr. morala pred njim grofa Badeni in Thun, ki sta skušala zasukati voz bolj na desno.

Rekli so, da bode sedanje ministrstvo le prehodno; da se sedeži ne ohladi in da državni klepetec ne utihne, to je, da dr. pl. Körber napravi bratovščino za Čehe in Nemce ter spravi državni zbor na delo. In mnogo se je trudil dr. pl. Körber. Sklicaval je k spravnim pogajanjem Nemce in Čehe, cbojim je pihal na srce, da jim je do komolca prijatelj. Prigovarjal je, prosil jih in svaril izlepa in grda, opozarjal na škodo, ki jo vsled domačega prepira država trpi na ugledu in imetju.

Toda Čehi in Nemci se danes lasajo z isto strastjo, kakor pred štirimi leti; raztrgali so vse Körberjeve pravne točke in pometali pod mizo. Ali pa je dr. pl. Körber kriv, ako Nemci vlečejo na levo in Čehi na desno? Ali je morda on kriv, če se ti stari nasprotniki ne pobratijo, saj jim je vrgel na mizo nad 750 milijonov, ki naj si jih razdele za vodne ceste, za uravnave rek in druge koristne naprave? Ali je gosp. dr. pl. Körber kriv, ako Čehi še vedno zahtevajo češko vseučilišče na Moravskem in celo v Brnu, v prestolnici dežele, namesto kje v goraki vasi? Ali jim je dr. pl. Körber pograbil jezikovni naredbi in ne grof Clary? Na drugi strani so pa Nemci taki skopuhi in svojeglavci, da svojim sosedom še slane krope ne privoščijo. Dr. pl. Körber si torej more umiti roke, češ: Postavil sem vam na mizo polno skledo, dal vam žlice in vilice, Bog pa roke in prste, če nočete, pa pustite.

Dobro, to je vse res. A če v hlevu vol odčiva vola pri jash, mora kravji pastir hlastana bolj na kratko privezati, da more tudi drugi blizu. Na to pa menda dr. pl. Körber ni mislil, ker nemški Mihelj seza še vedno z dolgimi rokami okoli sebe, grabi in odriva, da drugi stojé ob strani ter se glasno in viharo sklicujejo na zakon, ki menda velja za vse. Tu, v tem grmu tiči zajec. Ker je g. dr. pl. Körber, kakor vedno trdi, brez žolča in strasti in previsoko nad strankami sedi, ker brzda le slovansko desnico in boža ter hvali le nemško levico, zato ne pride naprej, če tudi se z nami stara od dne do dne. Da je v zbornici bolj tiho, da se več ne pretepajo in tudi tako glasno ne zmerjajo, to je menda druga zasluga g. dr. pl. Körberja. To je sicer res, toda vedno večje upanje je, da bolnik ozdravi, dokler še bren, razgraja in vpije,

sam je in pije, kakor pa, če mu že noge otekajo, če mu glas pojema in ga morajo pitati z žlico. Za časa Badenija in Thuna se res malo preveč razgrajali v državnem zboru, da že več ni bilo lepo, pa so tudi prevračali ministrske stole. Pa jih danes pogledajte v državnem zboru, kako so jetični in kilavi, sestradani in slabotni, da jih mora dr. pl. Körber pošiljati na boljši zrak na deželo, in nihče se ne pritoži, češ: pa sam delaj, kar in kakor hočeš. To je pač zasluga g. dr. pl. Körberja, to je politična bilanca štiriletnega njegovega delovanja.

Zadnje dni pa si šepčejo v uho, da se za kulisami nekaj pripravlja, kar bi moglo ustvariti boljše razmere, obnoviti in poživiti parlamentarno delo na Dunaju in v Pešti, ker tudi grof Tisza tiči v pesku s svojo ladijo, katero že zapuščajo mornarji. Ko je končano delegacijsko zasedanje, je čas in prostor za državni zbor. Preden pa se snide, treba, da češki poslanci ustavijo obstrukcijo. To pa se zgodi, ako Nemci ustavijo obstrukcijo v češkem deželnem zboru ter ne zdvižajo, ako vlada ustreže češkim zahtevam. In tako v kolobarju pridemo nazaj na isto mesto, kjer smo dné 18. prosinca l. 1900 srečali g. dr. pl. Körberja. Pa bodimo pravični! Pokazal je vsaj dobro voljo, da hoče zboljšati zastarelo birokrasko upravo, da je vliil nekaj socialnega olja na valove političnih bojov in da ima mnogo potrpežljivosti, celo preveč nasproti nemškim »justament-politikom«. In vendar! Prve in glavne naloge ni še izvršil, in to je premirje mej Čehi in Nemci, delovanje državnega zbora Avstro-ograka nagodba leži še v nagodbnem in carinskem odseku, kje je še zakon! Vodja ograke opozicije posl. Košut pa je nedavno javno pretil, da s svojimi tovariši razbije ves ogrski parlament, ako v Avstriji uveljavijo nagodbo s § 14. Hic Rhodus, hic

salta. Zato bomo tudi mi občudovali in slavili g. dr. pl. Körberja, ako zgradi most nad propadom, most iz trdnega gradiva, ne pa iz samih obljub in prijaznih besed. Zaane so mu dovolj češke zahteve, treba mu je le poguma, da se ubrani onih političnih franktirorjev in klativizorov, ki mu mešajo prejo ter sproti odnašajo hlode za most. Čas hiti, bliža se pomlad in z njo nove povodnji.

Češke zahteve.

Ze večkrat omenjena pogajanja, ki se vrše v namen, da se razjasni notranji politični položaj, se vrte okrog dveh starih čeških zahtev: Vseučilišče na Moravskem in notranji češki uradni jezik. Na svojem volilnem shodu je poslanec dr. Sileny govoril o moravskem vseučiliščnem vprašanju, češ, da ni brezupno. Za Čehe je ustanovitev češkega vseučilišča kulturna zahteva, ki se jim mora izpolniti brez ozira na nemško kričanje. Kakor stvari stoje danes, bo najbrže cesarjeva naredba spravila v tek vseučiliško zadevo.

To omenja tudi dr. Krámař v dopisu na »Kons. Korr.«. Pravi: »Če bi bilo tudi v korist kulturnemu pomenu moravske univerze, če pridejo tudi sedaj cesarjevi nameni resnejše kakor kedaj do veljave, vendar se nikdo ne more odtegniti prepričanju, da morejo vseučilišča le potem zakonodajstva, le potem dovolitve v zbornici biti ustanovljena.« To se pravi, Čehi bi se zadovoljili za enkrat, ako jim je moravska univerza zagotovljena po cesarski naredbi. Češki notranji uradni jezik pa ima vpeljati vlada administrativnim putem, »izpolnjeva je svojo postavno dolžnost«.

Ogrsko.

Ljudska stranka podpira obstrukcijo v državnem zboru z namenom, da onemogoči Tiszovo ministrstvo. V liberalni stranki so prepričani, da se je položaj vsled taktike katol. ljudske stranke poslabšal. — V večeranjih seji je obstrukcija s pomočjo ljudske stranke potratila cele štiri ure s pritožbami

LISTEK.

Pismo makedonskega vstaškega voditelja.

(Drugo pismo poročnika Kanazirjeva gospej dr. Jenkovi.)

Blagorodna gospa!

Imel sem srečo, uveriti se o tem, da je v Vašem blagem srcu in v celem Vašem narodu vzniklo za nas in za našo nesrečno usodo tisto čustvo, tista simpatija in sočutje, ki tako lajša bol nesrečnim v njih neznosni bedi, ob času, ko skoraj zapuščeni od vseh zbiraamo sami zadnje moči, da si z njimi priborimo sveto svobodo! V istem času, ko naši diplomati verjetno zaradi »ničevega dejlatja« in dolzega časa igrajo diplomacijo, ko jih poetično genialni, zviti »rdeči sultan« zadržava z raznimi šalami, da zavleče čas, v tem času pa trpi okradeno, oropano in osirotelo naselstvo makedonsko nepoetično grozne dni v nadi, da se reši vsaj v bodoče neznanih nepopisnih muk.

Turki, ki čutijo, da se bliža konec za njih brezkontrolno gospodarstvo, za ropanje in morenje, padajo na vse, kar je krščanskega, z neslišno divjostjo, kakor hiti volk,

ki čuti blizu pastirje, daviti in trgati svojo žrtev.

Poboji, onečaščenja, ropanje, to so vsakdanje vesti iz nesrečne Makedonije.

Turški uradniki so bili tudi preje pri nas in živeli so imenitno, po svoji volji vsled tega, ker poklicana turška oblast ni videla potrebe, da bi kedaj kaj prepovedala svojim uradnikom. Zdaj pa čutijo nekaj slabega in zdaj delajo z osupljivo hitrostjo, da porabijo zadnje trenutke svojega krvavega gospodarstva. Obdolženec je primoran dati kožo s pleč, ker pri upraviteljstvu vsi od »gorodovoj« (stražnika) pa do »nepripranskih« sodij (sodnikov), vsi iščejo le eno in isto: »čušvet, dušvet«. In za katerega bednih Bolgarov nimajo te zveri vzroka, da ga obdolže, vsaj toliko, da pride pred sodbo?

In tako iščejo in krajejo. Toda kaj naj še dobé, kaj naj vzamejo, ko so nesrečnem že davno vzeli vse.

In zato beže v Bolgarijo vsak dan nove trume beguncev — pred turškim nasilstvom. In mnogi teh nesrečnikov so žrtve turške požljivosti in nenasitne krvoločnosti. Mnogo jih pomre tam, mnogo jih umrje na poti. Meja je vsa oživiljena, prav do nepristopnega Balkana, ki je zdaj odet z debelim snegom.

Pred nekaj dnevi je sem prišlo 35 ljudi, 27 žensk in 3 moški, iz Razlog, iz mesta

Mehomije in iz sela Banskó. Od Mehomije do meje je samo šest ur, pa so ti reveži hodili dve noči in en dan. Na 800 do 1000 korakov od meje jih je napadel turški asker. Neali so ubežniki seboj tri mrtvece, dve ženski in eno dete. Bežali so k meji, tam pustili mrtvi ženski in seboj prinesli samo mrtvo dete, da so ga pokopali na bolgarski zemlji, trupli žensk sta ostali na Turškem. Tam na Balkanu ležita in sneg jih pokriva, dokler ne pridejo volkovi, trupli izkopljejo in požró. In koliko je takega! Ej, ti zlobna usoda!

Ostali so prišli k raznim družinam, gladni, goli in bolni. Mnogo jih je pokril Balkan. Ej, ti krščanska, civilizirana, človekoljubna Evropa! Ti veš vse to, v tvojih rokah je moč, da odvrneš, olajšaš zlo, toda tebi je vseeno! Kako neki si razloži bodoči zgodovinar tvoje ravnanje!

Danes sem dobil novih poročil. V Razloge so prišle nove turške čete. Začel se je nov strah. Od vsacega zahtevajo puško. Odkod naj jih vzamejo! Saj so vse dali, kar so imeli.

In tako se ponavlja pobijanje, trpinčenje, ječa, klanje, natezanje in različne nečloveške muke. Moj 76letni oče je bil tudi bit in aretiran. Od njega so zahtevali hčer, bivšo učiteljico; a ona, kakor sem vam pi-

sal, je že prej pobegnila in je zdaj v Zofiji. Vohče se povsodi po Makedoniji zbiraajo nove turške vojske. Turki nekaj slutijo in se pripravljajo. Čemu pač, če ne na vojno?

Naš narod ima pa še druge sovražnike, druge mučitelje — to so Grki. Oni se hočejo okoristiti z našo nesrečo po pregovoru: »Ubij ribo v motni vodi!«

S pomočjo turške vlade silijo bolgarsko ljudstvo priznati oblast »natriarske«. Bolgar ne sme imeti nič, ne imetja, ne svojcev, da niti vere mu ne pusté. Turška divjost se je zvezala z grško zlobnostjo. Glejte primer: V selo Gornji Grogji je prišel sješčki grški nadškof s 25 orožniki in njim na čelu »hajmakam« (okrajni glavar), ki je s svoje strani Bolgarom razložil, da za eksarhijat nimajo mesta v vladi, da kdor ni »Grk«, je »komitá« in — bo zaklan.

Nadškof je predložil Bolgarom odkazatelja od eksarhije in zahteval pripoznati oblast. Oni tega niso sprejeli, tedaj je krščanski pastir, zavarovan od stražnikov, maševal v cerkvi. Potem pa se je začelo zapiranje in bitje. Moške so poslali v Sjerac, a ženske so zaprli v selu samem. Petnajst stražnikov jih je stražilo, in ti so tisto noč vsi pri nesrečnicah, ki so poročene žene, Ej ti ljubi Bog!

Pribežniki so tu zdaj brez strehe. Mito-

vstedi predsednikovega ravnanja v predvečrajšnji seji. Ker sta bila namreč dva poslanca poklicana k redu in je bil predlog poslanca Kassa, ki ga je prepoznal vložil, zavrnjen od predsedništva, je obstrukcija zato skoro vsa sejo grmela. To se je vršilo v tajni seji, potem je zbornica nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi. Posl. Udvary, pristaja ljudske stranke, je govoril zoper predloga. — Mnogo se je govorilo včeraj v drž. zboru o stavi, ki sta jo sklenila poslanca Rakovsky, predsednik ljudske stranke in Zoray. Rakovsky se je zavezal, da plača 100 steklenic šampanjca, ako Tisza do 15. febr. ne odstopi. — V Klausenburgu so akademiki demonstriali proti cesarski pesmi.

Rusini.

Separatistična rusinska stranka dela na to, da se nemški jezik bolj vdomaši in bolj goji pri Rusinih. Ta stranka pobja velikoruski in poljski jezik ter išče pri Nemcih svoj spas. Ta zabloda bi bila nemogoča, da bi galicijski Poljaki postopali poštenjeje napram Rusinom. Poljaki sami se pritožujejo, da hoče sedanja vlada uvesti germanizacijo pri vseh večjih uradih, a pri rusinskih separatistih dobiva podporo, ki ji je prav dobro dešča. Nad Poljaki se maščuje njihova sebičnost; Bog daj, da bi se izpametovali, predno se jim germanski zob toliko ne zapil v narodno telo, da ga več ne bodo mogli izrjaviti. Njihova zdrava politika je v zvezi s slovanskimi narodi, a ne zoper nje.

Nemčija.

V državnem zboru je bila včeraj sprejeta vladna predloga, da se pošljejo nove vojne čete v južno Afriko. Proti so glasovali le socialni demokrati. — Pri oklicu za mobilizacijo druge mornarske divizije za južno Afriko se je na povelje: »Prostovoljci, naprej!« oglasila vsa tisoč mož broječa divizija. — Zadnja nemška carinska vojska z Rusijo je bila za Nemčijo precej občutljiva, in hvalijo Boga, da je končana. V Nemčiji vedo, da so se avstrijske gospodarske razmere precej spremenile, in da Avstriji nič posebe ne koristi nemška nizka carina na žito, tudi vedó, da avstrijski industriji ni v prid uvoz nemških industrijskih izdelkov. Grof Kanitz je v državnem zboru govoril glede tega in označil avstrijsko zahtevo, da bi smeli uvažati živino, za nesprejemljivo, češ, da razgraja v Avstriji živinska kuga.

Švedsko.

18. t. mes. se je v Stockholmu otvoril državni zbor. Prestolni govor napoveduje precenovo volilne predloge na podlagi splošne volilne pravice. Državna železnica se bo zidala do finske meje, stavili se bodo delavski domovi. Proračun kaže 178 milijonov dohodkov in 198 mil. izdatkov; 11 mil. primanjkljaja se pokrije s posojilom.

Iz brzobjav.

Dunaj. General topničarstva baron Bercholsheim umira.

Gradec. Predsednik dežel. sodišča vitez Fr. Lichthal stopi v pokoj.

Belgrad. Vesti, da namerava kralj odstopiti, so neresnične. — Sedaj sta tu le še grški in turški poslanik.

Belgrad. Skupščina je od vlade zahtevala kredit 200.000 dinarov, s katerimi naj bi se napravil v Topoli v spomin sto-

letnice osvobodjenja Srbije spomenik Kara-gjorgjeviću, odklonila z veliko večino.

Pariz. Generalni prokurator Baudoin je predložil kriminalni komori kasacijskega dvora svoj predlog glede revizije Dreyfusovega procesa.

Carigrad. Turška vlada je postrila odredbe proti Arabcem v Mali Aziji. Delegatu armenskega patriarha ni pustila v službenih zadevah potovati v Jeruzalem.

London. Na nekem 18. t. mes. se vršečem shodu italijanskega dijaštva so zborovali odločno protestovali proti temu, da se italijanske paralale še tekom tega meseca premeste na Dunaj.

London. Iz Pekinga se poroča: Misijonarji poročajo, da je princ Tuan nevarno obolel, Tung-Tsang je pa umrl.

Dunaj. Cesar je podelil železniškemu ministru dr. vitezju Witteku in finančnemu ministru dr. vitezju Böhm-Bawerk veliki križ Leopoldovega reda.

Zofija. Iz Rima poročajo: Boris Sarafov je vložil predlog pri Vatikanu, naj ta dovoli Macedoncem cerkveno unijo in jih vzame pod svoje varstvo.

Belgrad. Vseid kraljevega ukaza je bil prvi sekijski šef v ministertvu za zunanje zadeve, Bosković, umirovljen in na njegovo mesto poklican tajnik dunajskega odposaništva, Popović.

Belgrad. Opozicijski »Narodni list« je prenehal izhajati. — Bivši kraljevi ordonandni častnik, stotnik Kostić, je imenovan za poveljnika kraljeve garde.

Lov. 14 članov poljskega kluba, na čelu jim poslanec dr. Grek in Pastor je uložilo pri načelniku poljskega kluba vitezju Javorskemu, protest, da so poljski člani v avstrijski delegaciji pritrdili predlogu dr. Darschate o najvišjih pravicah cesarja v jezikovno armadnih zadevah.

Sarajevo. Obravnava proti polkovniku Grünweigu in tovarišem radi nesreče pri vojaških vajah pri Bileku je končana. Razsodba bo proglašena tekom prihodnjega meseca.

Lov. Tu se je vršil zaupni shod nekaterih poljskih poslancev in poljskih zapupnikov, ki se je posvetoval o ustanovitvi nove stranke pod naslovom »Narodno-demokratska zveza«. Shod je izvolil odbor, ki bo izdelal program.

Praga. Listi trdijo kljub dementijem, da se nadvojvoda Ferdinand Karol, ki je sedaj v Pragi, hoče poročiti z Berto Czuber, hčerko vseučiliškega profesorja. Profesor Czuber je izjavil, da je 27. decembra nadvojvoda formalno prosil za roko njegove hčere. Nadvojvoda hoče gdn. Czuber vsekakor poročiti. Listi pravijo, da je nadvojvoda nemško liberalen in da vlada vlad tega napetost mej njim in prestolonaslednikom. V Inocmstu je imel nadvojvoda Ferdinand Karol ljubavno zadevo z neko meščansko deklico, katero zvezo je pa razdril. Nadvojvoda je star 36 let, nevesta 23 let.

Dunaj. Privatni docent matematike na dunajskem vseučilišču Robert baron Sterneck je imenovan suplentom na univerzi v Cernovicah.

Praga. Iz dobro poučenih krogov se čuje, da bo nadvojvoda Oton imenovan deželnim poveljnikom na Č. škem.

Madrid. V Valenciji in Tarragoni so bili veliki izgredi. Množica je zažgala carin-

ske hiše in oropala davčni urad. Mestni svet v Tarragoni je odstopil. V Valenciji je splošna vstaja. Nemiri so se pričeli valed pobiranja konsumnih davkov.

Carigrad. Turčija je vsprejela vseh 9 reformnih predlogov Rusije in Avstrije, t. j. kontrolo civilnih agentov, reformo orožništva, pomiloščenje, podporo pri nemirih prizadetim, davčno oprostitev za eno leto prebivalcem opustošenih vasij itd. Na papirju so sedaj reforme že dosežene, v dejanju pa jih Turčija izvrševala skoro gotovo ne bo.

Koroške novice.

k Slovenska zmaga. V Selcih so občinske volitve končane. Slovenci so sijajno zmagali, nemčurji so le dva odbornika priborili v I. razredu. Župan je vrli posestnik in odločen Slovenec, Simon Pristovnik, po domače Hus. Pri nas torej vedno velja: »Slovenec na dan — nemčurji pa v kot!« Živel zavedni Selani!

k Celovške novice. Tu mislijo na zgradbo novega gledališča. V ta namen bodo v starem gledališču zvišali cene ložam. — Ljudska kuhinja napravi poseben tečaj za delavke, da se bodo učile kuhati. Poduk bo trajal 7 tednov in se bo vršil od 6. do 9. ure zvečer. — Velik »korzo« napravijo tu pustno nedeljo. Tukajšnji listi poročajo, da dospe takrat semkaj tudi »cesar Sahare«, pariški milijonar Jacques Lebaudy. — Mestna policija je minuto leto prejela vkup 900 oseb.

k Razpisano je do dne 1. febr. mesto okrožnega zdravnika v Železni Kapli. Letna numeracija 1000 K. — Mesto notarija v Šmohorju je razpisano do dne 31. jan. — V Grebincu je razpisano mesto babice do dne 30. jan., na Radišah do dne 10. febr.

k Koroška trgovinska zbornica. V seji dne 18. t. m. je bilo izvoljeno dose-danje predsedništvo vnovič. Predsednik je trgovec A. Umlauf v Celovcu, dalje Fr. Wirth v Beljaku in K. Groltsch v Celovcu.

k Šolske vesti. Na meščanski šoli v Velikovecu se je ustanovilo mesto vero-učitelja, ki se razpiše s prihodnjim šolskim letom. Dobl bo plačo II. razreda. — Prestavljeni sta podjetajici gdn. Iv. Vidmar iz Prevalj v Pontabelj, gdn. A. Treiber iz Brnce v Št. Jakob v Rožu. — Gimnazija benediktincev v St. Pavlu je končno dobila pravico javnosti.

k Nemška agitacija. Na Rudu so dne 10. t. m. osnovali novo podružnico nemškega »šulfrajna«. Načelnik je dež. poslanec žalostne postave in slave, V. Plešivnik. Glavno vlogo igrajo, kakor navadno, učitelji! — V Pliberku je isti dan oznanjeval nemško nacionalni evangelijski potovalni učitelj »ulmarke«, Haege iz Gradca.

k V vlaklu umrl je dne 13. t. m. med Beljakom in Spitalom neki lovec kneza Schwarzenberga iz Buđevic, ko se je vozil v Meran. Truplo so v Spitalu prenesli v tamnošnje mrtvašnico.

k Celovške Nemce je silno vznemirila vest, ki se je širila po Celovcu, da so Slovenci kupili Gorupovo hišo v Kramerjevi ulici šte. 1 in da ondi ustanove »Narodni dom«. Ta vest se je pričela širiti valed tega, ker bo g. Gorup ondi sezidal novo hišo, v kateri bo tudi filijalka ljubljanske kreditne banke. Koroški Slovenci bi bili g. Gorupu gotovo hvaležni, ako bi res v tej

hiši preakrbel zatiranim koroškim Sloven-
cem to, česar se Nemci tako bojé — dom
s primernimi prostori, dvorano itd., kjer bi
se lahko Slovenci prosto gibal.

k Smrt na plesišču. Blizu Trga je bil dne 10. t. m. v neki gostilni ples, na katerem je bil tudi mlad posestnik. O polnoči mu je postalo slabo in kmalu je na plesišču izdihnil svojo dušo. Zapustil je vdovo in 6 nedoraslih otrok

k Umrl je v Arku bivši profesor na gimnaziji v Beljaku, g. Jožef Schnelinger.

Štajerske novice.

š V Studenih pri Mariboru se je 17. t. mes. vršil občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva za Studence in mariborsko okolico. Zbralo se je v Č. talnici do 40 vrlih mož, ki so povsem odobraval poročila prvoletnega odbora. — Soglasno je bil za častnega člana imenovan blag. g. odvetnik v Mariboru dr. Radoslav Pipuš. Njegovi previdnosti se ima društvo zahvaliti, da ni bil razbit ustanovni shod dne 4. jan. 1903. V odbor so bili izvoljeni sami versko trdni in narodno jekleni možje: kmet Matija Čagran predsednik, delavci: Ivan Lorbek podpredsednik, Franjo Pohar tajnik, Franjo Kolj blagajnik, Franjo Bende knjižničar, Alojzij Karba, Martin Medvešek in Jožef Vokaš odborniki, kmeta Franjo Čarič in Pezdiček pregledovalca računov. — Društvo je imelo nad 500 kron dohodkov in preostanka do 200 kron. — V Č. talnici ima 18 vrst časopisov, pa še vse premalo za poukaželjno ljudstvo. — Prebralo se je 580 knjig. — Priredili ste se dve veselici. — Udov ima društvo 90. — V spomladu bo pa že nastopalo z novo krasno zastavo sv. Družine in slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda. — Načrti za pevsko društvo, za tamburaše, za gledališni oder i. t. d. so že pripravljeni. Dragi bratje Slovenci, ki imate kaj srca za obmejne zatirane Slovence, pridite nam na pomoč bodisi z darovi, s knjigami in govorniki, ki bi naj predavali o kmetiških in delavskih razmerah. Ako se okolica mariborska versko in narodno razvija, se bodo majali protiverski in narodnopolgubni stebri mariborskega mesta. — Društvo le krepko naprej! Prijatelji društva, hitite na pomoč! Glaslo: »vse za vero, dom, cesarja« naj ne vihra le nad nami, kadar bomo zbrani okoli svoje zastave, temveč naj se vcepi v kri in kosti vseh udov!

š Umrl je včeraj popoldne pri usmiljenih bratih v Gradcu primiciant gospod Janko Škrbec. Koncem julija l. leta si je 14 dni pred novo mašo pri padcu z voza zlomil nogo in sedaj je po mučni bolezn izdihnil svojo blago dušo. N. v m. p!

š Čitalnica v Mozirju, ki obstoji že 27 let, se je na novo oživela in volila za tekoče leto sledeče gospode v odbor: Predsednik in knjižničar Josip Armič, podpredsednik dr. Böhm, tajnik Dragotin Paš, blagajnik M. Videmnik, Feliks Tribuš in Fran Apat. V društveni sobi gostilne »pri Kroni« so cenjenim gostom na razpolago sledeči časopisi: »Slovenec«, »Slovenski Narod«, »Edinost«, »Domovina«, »Slovenski Gospodar«, »Slovan«, »Zvon«, »Dom in Svet«, »Jež«, »Škrat«, »Süddeutsche Presse«, »Ring«, »Zeit«, »Wiener Journal«, »Wiener Wochen-Journal«, »Interessantes Blatt«, »Tagespost« in »Das Buch für Alle«.

srčnost lajša njih nesrečo. Zdaj jih je že 40.000 in kaže se pomanjkanje živeža in obleke bolj in bolj. Večina njih dobi le kruh, samo bolnim se more dati kaj kuhanega. — No, razume se, da je usoda tistih, ki ne morejo sem in morajo ostati v Makedoniji, še brezprimerno hujša, groznejša, strašnejša. Vasi so požgane, strehe uničene, živež pokraden in zima je zima! —

To so odmevi iz življenja južnih Slovanov. To je jek od Balkana. Slovani, ali razumete? Ta del slovanstva živi tako. Vidite, zakaj sem rekel v začetku: Vaše sočutje do nas je veliko veselje za nas. In če vi nam — oh, kako lepo vas prosimo, če vi naši bedi pomorete materijelno, kot največji znak sočutja, hvaležni vam bomo vse življenje. Zdaj trpeči narod ne more vedeti, kdo ž njim čuti, kdo mu pomaga, a pride čas, ko vse izve, in takrat izkaže svojo hvalečnost. —

Takoj ko sem prejel Vaše drago mi pismo, začel sem pisati odgovor. Hudo mi je, ker ne morem dovolj jasno naslikati našega obupnega stanja.

Ko bi le Vi vedeli, kako nas je razveselila vest, da se je Vaš narod tako s srcem zavzel za bedo našo. Glejte, kako ginljivo! Vaši slušatelji so nekateri plakali! »Redke-kedaj je kako predavanje tako globoko ga nilo srca svojih slušateljev«, piše eden Vaših čisnikov. Da, tudi jaz bi hotel govoriti —

govoriti in povedati — kaj bi vse povedal, kar sili solze v oči. Kako rad bi govoril, toda primanjkuje časa, da bi napisal vse. Mars kaj napisanega se hladno pove, kar v srcu tako ječi, peče in žge. — Za opis naše bede bo treba zgodovine — menda bo še v njej tekla kri — ne pa pisem

Kako morem vse napisati, ko skoraj ne vem, kje začeti, in je vse povedano v besedah: poboj, moritev, rop, beda, lakota, mrz, žalost, smrt. In to je znano samo tistemu, ki je sam videl, ker je vse to skoraj neverjetno tistemu, ki je na gorkem brez skrbi in sit.

Kako lepo se je odzval Vaš narod! Tako si pomagata dva nesrečna naroda, a Vaš je še neizmerno sreden proti našemu. Vse te odzive in sočutja Vaših slovenskih listov sem natisnil v naših listih. — Naši rojaki se pripravljajo na pomlad, in, tudi Turki ne mirujejo in so zbrali, gotovo ne zastoj, mnoge vojske. Nič ne de! To je predsmrtna moč k življenju. — Turki ne bodo več trpinčili Slovanov, Grki se ne bodo dolgo več veselili svojih zmag nad nami bednimi, ki si do sedaj nismo mogli pomagati.

Samozavest in spoznanje sta prišla v narod, da se bo dvignil iz sužnosti, se rešil groznih muk. — Čas je, da zadušimo to prokleto turško pagansko hidro. Na vse zad-

nje se Evropa vendar posluži besed Ciceronovih: »Doklej, sultan, boš še zlorabil našo potrpežljivost?« Vojna bo grozna, strašna! Meni se tako toži po vojni. — V njej človek živi, diha, a zdaj, tako življenje gledati z zdravim razumom, ta grozodejstva, čutiti moč, in ne moči pomagati! — Tam izza Balkana se sliši jok trpečih, okoli nas zdičujejo, strdajo in prezbajo nesrečneži, na gorah v dupljah životarijo, zmrzujejo in umirajo gladni junaki med skalami in snegom in čakajo toplih solnčnih dni.

Povsod nesrečne žrtve turških grozovitosti, in človek bi jim dal zadnji košček, ko bi sam imel — košček. — Hudo je gledati in ne moči pomagati. »Z novim letom z novo srečo«, tako govoré pri nas. Za nas pa bo prva polovica pač tako, a — druga — ah, treba se je krotiti.

Daj Bog Vam in Vašemu narodu vse, kar je potrebno, da ste srečni, nam pa daj v novem letu to, kar sedaj ne more priti samo po sebi. Ne zapustite nas, pomagajte, prosimo Vas! Saj je zadnji boj in kmalu se bomo objeli prosti bratje Slovani. Ah, prost, kako čudno doni ta beseda tu na jugu! Bog naj nagradi Vaš narod za njegove dobrote in naj povrne, česar mi sedaj ne moremo! — Oh, težko mi je, težko! Oče, stari moj oče v ječi! Mogoče so stare častitljive njegove kosti zlomljene pod udarci — — — O, mati, bolna, hroma leži

in ne ve, kje so otroci. Trpi oče, plaka mati, a mi, štirje sinovi in dve hčeri živimo pod tujo streho izgnani iz domovja, razkropljeni po tujini in ne moremo obvestiti svojih roditeljev. O, koliko enakih, — koliko nesrečnih, koliko sirot, koliko vdov, koliko mater išče svoje otroke, in koliko otrok zastoj povprašuje po svojih materah — —

No, pogovoril sem se — solze nehote rosé iz oči, a jaz nočem jokati, nočem — jaz hočem — osvete, osvete...!

Mnogo bi mogel še pisati, a misli so raztresene, razkropljene, da človek ne ve, kje in kako začeti. — Bolest je prevelika — — —

Ako dovolite, velečenjena gospa, pisal Vam bom zdaj zopet.

Z Bogom! Mi čakamo pomoči, saj doba prihaja, prihaja — — —

Sprejmite iskrene pozdrave iz bedne Makedonije ter globok poklon od mene.

Vam

hvaležno udani

Vladimir Kanarjev.

P. S. Uredil sem tako, da je bilo Vaših 320 K razdanih kakor ste želeli, le bednim v Makedoniji. Ako ti zvedo, gotovo se bodo mnogi v molitvi spomnili slovenskega naroda in svojih neznanih dobrotnikov.

Bog, o Bog jih spoznaj. —

Š V Bodislavcih pri Mali Nedelji je 17. m. m. umrl kmetovalec Tomaž Matjašič, po domače Herman, v 89. letu svoje starosti. Rojen je bil tu 17. decembra 1815. Bil je previden in delaven gospodar na nekdanjem plemenitskem posestvu, zraven tega več let župan, cerkveni odbornik, izvrsten lovec in pa čez vse vrle domoljub. V vsakem oziru je bil vzgled pravega katoličana in od začetka naročnik na „Sloven. Gospodarja“. Vedno je bil dobre volje, bodisi pri delu ali v družbi. Podpiral je rad roditelje, dijake in uboge. Svoje otroke je dobro vzgojil in oskrbel. Pogreba se je udeležilo mnogobrojno spremstvo. Naj mu za njegova dobra dela sveti večna luč.

Š Ormoško okrajno učiteljsko društvo si je pri občnem zboru izvolilo sledeči odbor za leto 1904 in sicer gg.: Anton Porekar, nadučitelj na Humu, predsednik; Šimen Bezjak, nadučitelj pri Sv. Tomažu, podpredsednik; Jožef Rajšp, nadučitelj Ormož okolice, blagajnik; Adolf Rosina, učitelj, Ormož okolica, tajnik in gospa Marija Melcher, omožena Žolnir, učiteljica v Veliki Nedelji ter Anton Kosi, učitelj i. t. d. v Središču, odbornika. Dosedanji načelnik gosp. Slane ni hotel prevzeti nobenega posla v odboru.

Š Vesela smaga. Iz St. Jurija ob južni železnici smo danes prejeli daljšo poročilo, da so pri novih občinskih volitvah dne 18. t. m. v vseh treh razredih zmagali katoliško-narodni volilci proti liberalni slovensko nemški zvezi. Ziveli vrli in zavedni možje, ki branijo slovensko zastavo in zemljo proti slovenskim poturicam! Več jutri.

Š Drobnoti. Umrla je v Mariboru soproga slikarskega mojstra, Marija Juteršnik. — Na Pragerskem je povozilo delavca Jakoba Gobca Održana mu je leva roka. — Skrlatica v Mariboru ponehuje. En teden že nihče ni obolel na škrlatici. — Nemško gledališče v Mariboru bo odslej vodil neki Richter, ki vodi gledališča v Floridsdorfu, Korneuburgu in Stockerau. — Ustrelil se je v Gradcu vojak 7. pešpolka Jožef Wiegeler iz Celovca. Krogla je zadela tudi vojaka Franca Lindnerja, rodno Korošca. Oba vojaka so težko ranjena pripeljali v bolnico. — Turiste, ki so zašli v gorah pri Ljubnem, so dobili še žive.

Š Shod v Konjicah. — Slovenska zastava prepovedana. Shod v Konjicah se je preteklo nedeljo lepo izvršil. Potovalni učitelj g. Goričan je razpravljal o narodnem gospodarstvu. Politični govor je imel urednik d. g. Korošec. V resolucijah, ki jih je utemeljeval gosp. jurist A. Kolšek, so zborovalci ugovarjali proti zastavljanju slovenskega jezika na Koroškem in proti pristranskemu imenovanju uradnikov po slovenskem Stajerskem, izrazili so ogorčenje radi postopanja namestnika grofa Claryja, ki povodom otvoritve okrajnega glavarstva v Konjicah ni spoštoval pravo slovenskega jezika; obenem zahtevalo od vlade slovensko kmetijsko in meščansko šolo, tirjajo dvojezični pečat na glavarstvu in na pošti ter pozivljajo deželne in državne poslance k odločnemu postopanju. — Reči se mora, da je bilo zborovanje zanimivo in nenavadno živahno. Zanimiv je pa tudi neki drug dogodek, ki je v zvezi z zadnjim zborovanjem polit. društva. Že od nekdaj je bila navada, da se je na dan zborovanja nad vrata one hiše, kjer se vrši shod, poleg cesarske izobesila tudi slovenska zastava v znamenje, da bo zborovanje. Več kot 30 let se je delalo tako in živa duša se ni spotikala nad slovensko zastavo. A sedanjí občinski svet, kateremu je na čelu župan kranjskoslovenske krvi in v katerem sedé sami taki možje, ki niso s Slovenci prav nič v rodu ter nimajo od njih nobenega dobička, si je izmislil, da mora biti temu konec. Dan pred zadnjim zborovanjem je trško županstvo isto zastavo prepovedalo, češ v neki seji obč. sveta meseca svedčana minolega leta se je sklenilo, da se v bodoče brez dovoljenja ne sme izobesiti nobena narodna zastava v konjiškem trgu. Tako so torej sklenili. Slovenska zastava povodom zborovanja političnega društva se kratkoma prepove; ko so pa lani poletu tukašnji ognjegasci imeli neko slovesnost, je kajpada na vsaki drugi hiši smela viseti pruska zastava! Torej frankfurtske kolikor kdo hoče, slovenske zastave nikdar nobene! Politična oblast ni mogla priti do mnenja obč. sveta, zato je zastavo dovolila navzlic prepovedi občinskega sveta. Sedaj se sveti konjiškemu obč. odboru nos v frankfurtskih barvah.

Š Slovenci in učenje hrvatskega jezika. Na javni šolski narodni knjižnici na Rečici v Savinjski dolini so ustanovili hrvatski oddelke. Odbor prosi za hrvatske knjige. Knjižnica se je ustanovila meseca januarja t. l.

Š Zaročil se je v Gradcu g. Josip Majhen, c. kr. računski pristav pri c. kr. finančni direkciji, z gospodično Režiko Herič.

Š Jeschoung! Kaj je to? Iz S. štanja se poroča, da se je tamkajšnji, še pred par leti strogo narodni c. kr. davčni pristav, Jos. Ježovnik, začel s 1. prosincem t. l. pisati za Jos. Jeschoung. Vprašamo visoko c. kr. namestništvo v Gradcu, je-li istemu ta sprememba znana? Kajti po zakonu se mora vendar za vsako spremembo imena pri dotični deželni vladi poprositi in tudi v slučaju dovolitve neko pristojbino plačati. Pri tem je treba prijeti nemškutarje.

Š Premeščenje. Kmetijski potovalni učitelj, g. Franc Goričan, s sedežem v Poličanah premeščen je v Maribor.

Novice iz kočevskega okraja.

? Novi Antonov semenj v Dobré poljah je bil v ponedeljek nepričakovano dobro obiskan. Prignalo se je nad 700 glav govedi. Kupčija s kravami in plemenito živino je bila dobra in živahna, le za pitane vole ni bilo kupcev.

? Pet dni zaprt bo mlinarjev Tonček z Roba. Nekemu snedenemu dečku je v šoli ponudil vinskega cveta, ki ga je seveda zlo opek. Pomnila bosta oba.

? Medveda so lovili bo Mokricu brez uspeha. Zdrav jim je odnesel kožuh. Par »medvedov« imamo tudi na Robu, katerih se pa nič ne bojimo.

? Zvijata se, kakor črvič — pod nogami. — Kdo? — Višnikar in dr. Šifer tam v Ribnici. Veste, radi tistih ubogih 400 kron, ki so postale že svetovnoznane. Pretekli teden — tako nam je pravil neki prijatelj — so imeli v Ribnici občinsko sejo; prvo po oni, pri kateri sta Višnikar in Šifer obljubila vsak po 200 kron za ribniške reveže. Seja je bila obstrukcijsko burna. Višnikar se je pri tej seji zagovarjal zaradi tistih 200 kron, češ, da ni tako mislil, kakor drugi pravijo. Prinesel je k sebi več pol obsegajoč pisan zagovor, ki je bil sestavljen silno dolgočasno. Nekdo je dejal, da bi rajši plačal 200 kron, kakor pa da bi moral toliko pisati. Ker so od Višnikarja terjali tistih 200 kron, je nastal med posamezniki tak ropot, da bi se bili skoraj sprijeli. Ubrnil je Višnikar?

? Trava. 11. t. m. je gorelo šolsko poslopje. Otroci so bili v šoli. Zgorel je del podstrešja in stopnice, ki vodijo pod streho. Kako je ogenj nastal, ni še dognano. Skodo cenijo na 300 K.

? Draga. Občinsko gospodarstvo se sedaj ni v redu. Stiri seje so bile brez uspešne. Pri zadnji seji, ki je bila dne 31. decembra, spravi je župan Turk svoje napake na dan. Občinski odbor mu pregreškov v zadnjih štirih letih ni mogel potrditi, posebno zato ne, ker je sklenil račun zadnjega leta prav površno. V proračun pa noče sprejeti zneska 1326 K iz l. 1900 od obč. doklad in 2000 K, katere je prejel za občinski les meseca julija 1903. Da se ima prebitek ali primanjkljaj enega leta staviti v proračun za drugo leto, o tem župan kljub svojemu 21letnemu županovanju menda ne vé. — Iz Ljubljane je bil poslan uradnik deželnega odbora, ki je pomanjkljive račune pregledal ter tudi bil prisoten pri seji dne 5. novembra 1903. Tudi temu župan ni vsega pojasnil. Uradnik je obljubil dvema revizorjema, da dobita v kratkem navodila za nadaljne seje. Toda do danes jih še nista sprejela niti revizorja niti občinski predstojnik. Zatorej vsaka seja brez uspešna. Nastopili smo novo leto brez proračuna, brez katerega pa nadaljno delovanje ni mogoče. Kaj misli tedaj storiti deželni odbor? Sicer pa bo občinski odbor prisiljen odstopiti, kar bi imelo žalostne posledice za Turka in občino.

? Novi kot, občina Draga. Tu se je v največje veselje vseh prebivalcev pred Božičem odprla jednorazrednica, sedaj za silo v hiši Antona Turka dedičev, čez par let se preseli v novo šolsko poslopje, ki se bo letos začelo graditi. Podučuje g. učitelj Ivan Krečič.

? Kdo je prvi obljubil 200 kron? Višnikar in Šifer pravita, da zato nočeta plačati, ker kmetje ne vedo, kdo je prvi obljubil. Oni trdijo, da je bil Višnikar prvi; sama pa pravita, da Šifer. To je pravda za oslovsko senco! Nam se zdi pač vseeno, ali je obljubil Višnikar prvi in Šifer drugi, ali pa narobe. Obljubila sta jih oba. Kdor je prvi obljubil, naj še prvi plača! Pa bo mir besedi! Saj bi jima gotovo Ribničanje pu stili tistih 400 kron, pa se jim smilijo reveži, ki jih zebe!

? Slepe miši lovi dr. Šifer tam po Ribnici. Pravi, da bi prijel »novičarja iz kočevskega okraja«, ko bi vedel, kdo da je, ker vedno trdi v »Slovenca«, da je g. doktor dolžan ribniškim revežem 200 kron. Mōž, ki mu pri občinski seji v obraz trdijo isto, pa ne prime. To se vendar pravi »slepe miši lovit«!

? Vedno slabe volje je po zadnjem ribniškem shodu potoški Rus, dasi je tudi sam misijonaril na njem. Pa kaj bi tudi ne bil otožen? On je rad hvaljen, sedaj pa vse graja njegovo »govoranco« na shodu; on bi rad doma veljal celo za pobožnega, in pred

par leti je presvetlega knezoškofa prav pobožno nsgovoril pri vizitaciji, — sedaj so pa ljudje take stvari o njem brali in slišali! Saperlot, ta je huda! Samo »Narod« ga je hvalil, pa še tega tamošnji župnik ni hotel ob novem letu priporočiti, ampak je pripočil »Domoljubas«. To je pa že od sila! Rus si mora pomagati — in pomagal si je! Spisal je žalostno lamentacijo o potoškem župniku, v kateri sam o sebi pravi, da je izmučena napredna kost s praznim kmetiskim mošnjikom. Mogočni »gospod« Rus je postal pa vendar enkrat preveč odkritosrden! Pa bodi, kar hoče, »saj tam za goro — tako piše — mu že sije svet zlate svobode«. Neki svit pač sije izza gore, toda, dragi Ivo, to ni svet svobode, ampak to je okrogla, svetlobela luna, ki ima veliko moč na živce slabovoljnih ljudi! Potrpi, bo že boljše!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. januarja.

Osebnosti. Glavnim davkarjem v obsežju finančnega ravnateljstva v Trstu je imenovan davkar g. Ivan Rebula. — Umrl je na Banjšicah na Goriškem tamošnji učitelj, g. A. I. Trampuž, v najlepši dobi svojega življenja. — Prestavljen je višji gozdni komisar, g. Otokar Bonček, iz Radovljice v Sibenik. Na njegovo mesto pride gozdni inšpekcijski komisar I. razreda, g. Oton Paul iz Sibenika. — Iz Trsta poročajo, da namerava predsednik Licyda, Becher, odstopiti. Njegov naslednik bo ministrski svetnik Anton Delles.

O baronu Vegl je predaval v dunajski »Leonovi družbi« profesor dr. Franc Stumpf. V debato sta posegla tudi gospoda stotnik Kavčič in Mantuani, ki sta vzbudila s svojimi podatki občo pozornost in veliko zanimanje za slavnega našega rojaka. Predavanje se je vršilo v prslavo 150letnice barona Vege, ki bo dne 23. aprila t. l.

Dva nova slovenska lista. Danes smo dobili na ogled nov slovenski list »Slovenska Pisarna«, glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov. List izhaja v Celju. Odgovorni urednik Josip Kolar. List bo izhajal vsako četrtnetle enkrat. Stane na leto 3 K. Program lista je: 1. Organizacija odvetniških in notarskih uradnikov v narodni podlagi. 2. Delovanje na zakonito rešitev stanovskih potreb, v prvi vrsti zavarovanja za starost in onemoglost in uvedanja popolnega nedeljskega počitka. 3. Posredovanje med delodajalci in uradniki na skupno korist, zlasti z ozirom na službovanje in v svrhu dosege prave narodne organizacije in zakonodavne rešitve iste. 4. Vzgoja in izobrazba uradnikov v pisarniških stvarih in v tesnopisju. 5. Pospeševanje rešitve načela ravnopravnosti pri oblastih in enakomernosti uradovanja v pisarni. List je jako zanimiv. Priporočamo ga! — »Knajpovec«. Izhaja zadnji dan vsakega meseca v zvezkih, obsežnih 16 str. Izdaja ga založarna »Goriška tiskarna« Andr. Gabršček v Gorici. Letna naročnina 2 K. Urednik novemu listu bo naš rojak gospod J. Okič-Jereb, ki je bil več let urednik nemških »Kneipp-Blätter« in zdaj ravnatelj Kneippovega zdravilišča v Kraini in je tudi duša enakega hrvatskega lista. Gosp. Okič je znan tudi Slovincem iz »Koledarja« družbe sv. Mohorja, v katerem je prišel svoje delo med rojake.

Volitev občinskega odbora pri Dev. Mar. v Polju se je vršila pretekli teden, dne 12. in 13. t. m. Volitev je bila mirna, samo v tretjem razredu so poskušali rdeči in nekateri liberalci srečo, toda edin njihov kandidat je propadel. Kot zastopnik delavstva je bil namreč izvoljen Franc Rešek, ki je dobil od 113 oddanih glasov 91, dočim je dobil Modličnik 18 glasov. Od drugih 23 odbornikov so ostali po večini prejšnji. Volitev župana bo dne 26. t. m.; skoraj gotovo bo ostal dosedanji gospod Jakob Dimnik, ki se je pretekli tri leta izkazal vrednega županske časti; vidi se, da mu ljudstvo zaupa.

Iz Smartina pri Kranju se nam poroča: Ze nad mesec dni bolhajo po vseh vasih fare, zlasti po Strazišču in Bitnju otroci za ošpicami in davico. Ako jih v šoli vsaki dan v enem razredu po 40 manjka, se pač sme reči, da je bolezen epidemiona

in nevarnost čimdalje večja. — Tudi učiteljica gospd. Emilija Jurman je že dva meseca navezana na bolniško posteljo in, kakor se sliši, je že dobila 2mesečni dopust. — V preteklem letu je bilo v fari 110 rojenih, 80 umrlih, izmed teh jeden protestant in 20 parov poročenih. — Pri občnem zboru katol. slov. izobraževalnega društva dne 17. t. m. bili so izvoljeni v odbor: Vilko Paulus, Jakob Čadež, Janez Tepina, Franc Tepina, Franc Rozman, Miha Benedik, Jože Rolo, Janez Bašar, Janez Gorjanec.

— **Raspisano** je mesto ravnatelja na učiteljsku v Kopr.

— **Mrtvega našli** so delavca Franca Tomažina na Jesenicah v njegovem stanovanju.

— **V Pulju** snujejo slovensko društvo, ki naj bi združevalo ondote Slovence.

— **Značilna prepoved.** Cesarski namestnik je prepovedal nošnjo novih uniform laškega telovadnega društva v Trstu, ker so uniforme preveč podobne onim italijanskim vojakov.

— **Pred krogliami varni oklep** poskuša sedaj vojaško-tehnični odbor našega vojnega ministrstva. Na 150 korakov niso mogle kroglice iz Mannlicherjeve puške prodrati oklepa. Z revolverjem oddana krogla na razdaljo enega koraka ni prodrila oklepa. Nemogoče je prodrati oklep s še tako močnimi bajonetnimi sunki. En oklep bo veljal 10 kron. Seveda ne bodo nosili vojaki takih oklepov na sebi, ampak bodo ti oklepi napravljeni tako, da se bodo lahko prenašali in bodo služili kot nekaka varnostna stojala pred pešci in pred topničarji.

— **Hrvatske novice.** Za 22.000 kron bankovcev — zgorelo. Zagrebška prodajalca Viljemina Reichel, ki je pred kratkim na zelo tragičen način zgubila svojega soproga in bila od tedaj slaboumna, je vrgla v blaznosti za 22.000 K bankovcev v peč, kjer so zgoreli. Nesrečnico so prepeljali v njeno domovino na Češko. — **Železniška nesreča** v Dalmaciji. O tem poroča »Hrvatsko Pravce«: Burja je odrgala od vlaka tri osebne vozove in poštni voz nad izvirom Jadre pred najbližjim tunelom pri Splitu. Burja je vrgla vozove 20 metrov globoko. V vlaku je bilo 30 potnikov. Mrtve je Ivan Marković, osem potnikov je težko ranjenih, med njimi igralca Gavrilović s hčerko in dva železniška sprevodnika. Vsi ostali so lahko ranjeni. Takoj je prišel pomožni vlak iz Splita. Eden voz je popolnoma razbit. — **Ustrelil se je** v Zagrebu 28letni bivši tehnik Josip Šerić, sin znanega hišnega posestnika v Zagrebu. — **Ljudski shod** bo 24. t. m. v Oštirajah.

— **Nevarno bolan** za sušico leži v bolnici sv. Jožefa v Clevelandu v Ameriki naš rojak d. g. Jožef Knafelc.

— **»Südmark«** je od 16. decembra do 13. jan. razdelila sledeče podpore: Sola v Zgornjem Milštatu 30 K, obrtnik na Koroškem 90 K, godbeno društvo Ptuj 200 K, učitelj na Koroškem 50 K, za juho šolarjem v Kamnici 50 K, učiteljica vdova na Kranjskem 50 K, učitelj na Koroškem 50 kron, »Volksgeosse« na Primorskem 50 K, sola na Dholici (Koroško) 100 K, koroški »Volksgeosse« 10 kron (!), štipendij v skupnem znesku 100 K. Posojila so dobili: obrtnik na Kranjskem 4000 K, učitelj na Spodnjem Stajerskem 200 K, obrtnik na Koroškem 400 K. Zanimivo bi bilo izvedeti imena obdarovancev.

— **Ameriške novice.** Poštno poslopje zgorelo je v Ottawill. Ogenj se je razširil tudi na sosedne hiše. — Velikanski mraz, kakršnega niso imeli že od leta 1875, imajo v New Yorku. Vlaki prihajajo z zamudo. Na ulici je zmrazilo več ljudi. Bolnice in dobroteljni zavodi so polni. — **Podražitev moke.** Radi podražitve pšenice v Minneapolis Minn. se je podražila tudi moka za 10 centov pri sodu. — **Prerok kupil otok.** Pretek. sv. Elja Dowie, ustanovitelj najnovejše vere in mesta Zion City, najbrže ne bode potoval v Avstralijo. Sedaj je došel v San Antonio, Tex., kjer namerava kupiti otok Matagorda ob teksanskem obrežju. Na otoku namerava ustanoviti novo mesto Zion City, kjer bodo zamogli njegovi verniki nemoteno moliti Alaha in Jehovo ter opravljati svoja dela. Otok je velik 30.000 oral. Del otoka bodo rabili za poljedelstvo in živinorejo, drugi del pa za obrtna podjetja. Dowie je že kupil pravico za imenovanje otoka. Mogoče se bodo sedaj vsi norci iz Zion City preselili na imenovani otok. — **Ponesrečeni rojak.** Iz Adamsburga, Pa., poročajo: Naš rojak A. Gust Dolar je šel te dni na delo. Kmalu nato se je pa zemlja udrila in pri tem mu je sulfurna voda poškropila oko, katero so mu morali zdravnik odstraniti, ako je hotel še drugo oko obdržati. — **Ekspresni vlak razbit.** Iz Kansas City poročajo: Ze zopet se je pripetila železniška nesreča. Ekspresni vlak Rock Island železnice zadela na svo-

jem potu" po Kansasu v tovorni vlak, z živino napolnjen. Ekspresni vlak je bil popolnoma razsejan. Na mestu je bilo usmrčenih 30 oseb, dočim so bili vsi ostali ranjeni. — Posujejočo razstavo perutnine je ustanovila neka zadruga kokošerejcev v ameriških Zedinjenih državah. — Popolnoma zgorelo je mestice Corbin Ky. — Zamrznjeni parniki. Vled velikanskega mrasa so v newyorški luki zamrznili parnike. — Povečanje železne obrti. Iz Pittsburga, Pa., poročajo: Tekom zadnjih štirinajst dni prišlo je zopet 40 000 delavcev delati. Delavci so radi slabega položaja železne industrije morali štiri mesece počivati. Sedaj prihaja vedno več narodil za železne in jeklene izdelke. — Pretep pod zemljo. V Henry, W. Va., dela v premogovih rovinah tudi mnogo Slovencev. Dela se od 7. ure zjutraj do 6 ure zvečer, in dnevna plača znaša od 150 do 3 dolarjev. Z delavci ravna zelo slabo. Nedavno so hoteli delavci z dnevnim delom končati že ob 5. uri popoldne, radi česar je prišlo med njimi in delovodji do pretepa. Naš rojak Karol Vidrič je skušal nmriti, radi česar so ga iztirali iz rova. Skušali so ga seznaniti tudi s tem, toda on je srečno ušel. Rojake svarimo, da ne hodijo v Henry, W. Va. — Ameriški milijonarji so darovali v preteklem letu za dobrodelne namene 77 milijonov dolarjev. — Dva vlaka trčila. Iz Grand Rapido Mich. se poroča, da sta blizu Pasis trčila skupaj dva osobna vlaka Marquette-železnice. 22 oseb je ubitih, 38 ranjenih. — Umrli je v sv. Aleša bolnici v Clevelandu naš rojak Janez Peček, doma iz Gorice, občina Presejce. — Čast. gosp. Pakiž bolan. Iz Calumet, Mich., poročajo: Naš veleč. gospod župnik Marko Pakiž je še vedno bolehen ter namerava oditi v bolnišnico v Cikago, kjer se hoče zdraviti.

— **Odbor dramatičnega društva** nas je naprosil, da prijavimo z ozirom na različne prčnje iz Ljubljane in z dežele za izposojanje gledaliških kostumov iznova, da "Dramatično društvo" glede na mnoge slabe izkušnje načelno v nobenem slučaju ne more ugoditi takim prošnjam.

— **Prebrisani mesar.** Neki mesar iz Tržiča, ki prodaja tudi meso v kaznilnico v Begunje, je imel popadljivega psa. Nedavno je pa pes odtrgal nekemu članu tržiške čevljarke zadruge — uho. Mesar se je ponudil, da čevljarja sam operira. Najprej je ranjenca napil, potem mu je pa prišil uho na prejšnje mesto. Drugi dan, ko se je bolnik streznil, čutil je strašne bolečine. Uho mu je strašno oteklo. Bolnika so morali pripeljati v ljubljansko dež. bolnico, ker so se pokazali znaki hudega zastrupljenja krvi.

— **Nove obč. volitve v Trstu** bodo tekom meseca marca. Znano je, da je upravno sodišče izreklo neveljavnost zadnjih tržaških obč. volitev, ker mnogo volivcev ni dobilo glasovnic in obvestila za volitev. Kljub tej razsodbi je trž. obč. svet 22. decem. m. l. volitve opetovano proglasil za veljavne. Da se more dati razsodbi upravnega sodišča postavno rešitev, je vlada morala razpustiti trž. obč. svet. Sedaj nastane važna vprašanje, ostane li do konstituiranja novega mestnega sveta v funkciji delegacija, ali bode imenovala vlada vladnega komisarja. Mestni statut ne pozna sicer vladnega komisarja, ker predmneva, da obstaja do konstituiranja novega mestnega sveta še vedno prejšnji mestni svet, odnosno svet istega, delegacija, radi česar določa mestni statut, da ima do konstituiranja novega mestnega sveta funkcijo nirati delegacija prejšnjega mestnega sveta. A današnji slučaj je drugačen ter daje vladi priliko, da imenuje vladnega komisarja.

Ljubljanske novice.

V Rim se jutri odpelje premilostni gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski. Spremlja ga sošolec č. g. Janez Vidregar, župnik v Sent Vidu pri Zatišini.

K zadevi zlatarja Wagenpfeila. Poroča se nam, da so danes opoldne izpustili iz preiskovalnega zapora Wagenpfeilovo prodajalco Marijo Kališ, ki je bila na sumu, da je pisala ona pisma, ki so bila naslovljena na g. Recherja.

Izgubljeno. Na poti od Gradišča do Poljan izgubila je danes dopoludne učiteljica Adela Schmidt, stan. na Rimske cesti št. 2, zlat križec z diamantom. — Na Dunajski cesti izgubila je dne 17. t. m. Jela Zajc, delavka v tobačni tovarni srebrno žensko uro. — Na Starem trgu izgubila je včeraj služkinja Elizabeta Jazbec bankovec za 10 kron. — Na sv. Petra cesti je izgubila kuharica Ana Kaplan, stan. v Cevljarskih ulicah št. 3 bankovec za 20 K.

Nepredvidna vožnja. Na Sv. Petra cesti je včeraj popoldne mesarski pomočnik Franc Dolničar, stanujoč na Sv. Petra cesti št. 71, vozil tako naglo in nepredvidno, da je zadel z vozom v električni voz in bi se bila velika nesreča pripetila, ako bi ne bil voznik električnega voza, Martin Orehek, motorni voz takoj vstavil.

Izseljevanje. Včeraj odpotovalo je 25 izseljencev v Ameriko, in sicer 10 Slovencev in 15 Hrvatov.

Književnost in umetnost.

* **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri v četrtek se vrši v proslavo 70 letnice dr. Jos. Vošnjaka, ki praznuje obenem 50 letnico svojega pisateljskega delovanja, v gledališču predstava Vošnjakove veselice »Svoji k svojim!« Dr. Jos. Vošnjak je bil več let odbornik in blagajnik »Dram. društva« ter je napisal celo vrsto dram, ki so se igrale na raznih slovenskih odrih; bil je predsednik »Pisateljskega društva«, državni in dež. poslanec, član dež. odbora kranjskega ter sodelavec pri raznih listih in je spisal več povesti za »Družbo sv. Mohorja«. Veselice »Svoji k svojim« izražajo jasno narodno in politične nazore jubilarja, ki govori v osebi graščaka Pilkočiča. Za to veselico se igra italijanska veselice »Jeftova hči« in Trischeva veselice »V medenih dneh«, ki je na repertoarju dvornega gledališča na Dunaju. — V soboto se vrši 25. jubilejna predstava najpopularnejše izvirne narodne igre »Rokovnjači«, v kateri nastopijo gg. Verovšek, Danilo in Danilo v svojih ulogah 25tič na našem odru.

* **Potrjena knjiga.** Naučno ministrstvo je dopustilo knjigo »Mineralija za nižje razrede srednjih šol in za enake zaavode«, spisal dr. K. Hinterlechner, za pouk na srednjih šolah.

Vojna ali mir?

Rusija ima namen, priznati Japoncem pametne zahteve. Diplomacija je pripravljena, vse mogoče koncesije dati Japoncem na njihove zakonite zahteve, v kolikor so združljive z življenjskimi ruskimi interesi. Ruski listi oznanjajo mir in spravo, a v japonskem časopisu vlada najdivjejši šovinizem. Japonski listi zasramujejo carjevo mirovno izjavo in se hočejo le tedaj zadovoljiti, če Rusi popolnoma zapuste Mandžurijo.

London. Na Koreji se menda vrše nemiri, in vedno večja je nevarnost za tujce. Bati se je protievropskega izbruha. V cesarskem haremu se Rusinja gđ. Sontag in Japanu prijazna lady Om pripravata za vpliv na cesarja. Amerikanski carinski upravitelj je izvalil od korejanske armade vse ostre naboje in pridobil vso korejansko artilerijo. Generalom je dejal, da je topove treba popraviti; zato se jih je polastil in jih zaprl v carinsko hišo. Poslaništva v Seulu so v skrbeh radi obnašanja amerikalov, ki ne poznajo nikake discipline in so vedno pijana.

London. Japonska vlada je naročila tri nove vojne ladje. Ladje so močne 16400 ton, stopijo tekom 18 mesecev v službo in bodo najboljše oborožene ladje sveta.

St. Paul, Minn. Zadnjih osem dni je bilo iz Minneapolisa poslanih več kot 100 000 sodov moke na Japonsko. Vsa ta naročila so za japonsko vlado, čeprav niso bile kupčije sklenjene v imenu vlade. Tukajšnje tvrdke pričakujejo še več narodil iz Azije.

Kalkutta. V Indijo so došla poročila, da se je 3-4000 Tibetancev zbralo kakih 40 mlj od Phari. Da pride do sovražnih izbruhov, je jako verjetno. V Tibetu je 50° F mraza.

Peking. Poveljnik ruskih poslaniških straž je dobil ukaz takoj oditi v Mandžurijo. Stirje ruski polki so odšli v Mandžurijo.

Pariz. Iz Petrograda poročajo, da Japonski prijazna angleška politika vzbuja veliko pozornost in visokih diplomatskih krogih. Čutijo, da bo imela Rusija pravzaprav opraviti z Angleško in da je angleško japonska zveza vzrok razpora. Proti Angliji vlada velika razdraženost.

Petrograd. Japonski poslanec pri cesarju ni bil vsprejet v avdijenco, vendar se je tudi tukaj govorilo, da se to zgodi.

London. Iz Manile se poroča: Azijsko bojno ladjeve Združenih držav ameriških je došlo sem. Ko dojdejo vse ladje, dobe povelje, naj odrinejo v Jongampho.

London. »Daily Mail« poroča iz Tokio: Finančni minister je sklical 17. t. mes. voditelje najznamenitejših bank na pogovor. Nato je izdal posebne, sedanega stališča se tičeče naredbe. Iz Shanghaja pa prihaja poročilo, da namerava anglikanski podkralj odposlati 10.000 kitajskih vojakov na sever. Podkralj je dalje kupil od Japonske za milijon taelov pušk. Tudi podkralji in glavari obrežnih pokrajin so naročili na Japonskem mnogo pušk in streliva.

Port Arthur. Da se zavaruje diplomatsko odposlaništvo, je došlo v Soul razven ruskega, amerikalnega, angleškega in italijanskega tudi nemškega in francoskega vojaštvo. Japonska ima 600 vojakov v vojašnicah in 3000 porazdeljenih, preoblečenih po vaseh. Mnogo vplivnih Korejancev pripada

protievropski stranki in stoji pod japonskim vplivom.

Shanghai. Podkralj iz Nankinga pripravlja odposliljatev 10 000 kitajskih mož proti severu. Kupil je tudi za milijon taelov orožja.

Petrograd. Avdijenca japonskega poslanika pri cesarju se ni vršila, čeprav je bila razširjena vest, da se ima vršiti.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Otrok z dvema glavama je bil rojen v okraju Waads v Sveci. — Samomoriloterista. Te dni se je umoril v nekem italijanskem mestecu neki 20-letni Maris Fasala, pri katerem so našli pismo, v katerem nasvetuje, naj igrajo na turinsko loterijo številke 1, 27 in 90. — Hkatoški veriprestopil je moravski dež. poslanec Ludovik Frank. — Stavka mornarjev. Iz Barcelone se poroča, da se pogajanja nadaljujejo. Deset podjetnikov je že vsprejelo stavljenega pogoja. — Očeta je hotel umoriti. Pred sodiščem v Rovinju je dobil natakari Matija Barbalich 13 mesecev težke ječe, ker je hotel ustreliti svojega očeta. — Nagrada za rešitev političnega vprašanja. Glasilo agrarne frakcije ogrske vladne stranke razpisuje 250 K za rešitev vprašanja: »Kako bi se parlamentarna kriza na Ogrskem najbolj praktično rešila?« Rok razpisa do 23. t. m. — Stavka jo že tri dni delavke tobačne tovarne v Benetkah. Bili so že vroči boji s policijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nemiri na Hrvatskem.

—v— Zagreb, 20. jan. Kakor smo že včeraj poročali, so v Kapeli pri Belovaru mej prebivalstvom nastali nemiri, vsled česar je tje iz Zagreba odšlo 20 orožnikov pod poveljstvom enega stotnika. Da bi bili tudi vojaki poklicani, to še zanikujejo vladni krogi. Kakor čujemo iz gotovega vira, se nemiri raztezajo na več občin v belovarskem okraju. Kmetje se z orožniki doslej še niso spopadli, vendar pa mej njimi zelo vré. Vzrok nemirov je grozno slabo gospodarstvo deželne uprave z občinskimi premoženjem. To je še zapuščina iz dobe grofa Khuen-Hedervaryja. Kakor znano, je bivši ban grof Khuen izpraznil vse blagajne ter večinoma porabil tudi invest. zaklad za krajinov pokritje primanjkljaja pri dež. upravi. Sedaj hite, da bi zopet napolnili blagajne. Pri tem pa z imetjem občin delajo razne »kupčije« na škodo upravičencev. Že stara nezadovoljnost kmetov v belovarskem okraju je sedaj izbruhnila, ker jim je uprava občinskega imetja odrekla drva, ki so bila prodana, ter odkazala slabo, nerabno oglje. Nevolja je naperjena proti občinskim uradnikom in upravi. Bati se je, da bode oborožena sila le poostrila razmere.

Zagreb, 20. jan. Tudi v Pleternici pri Zlataru v varaždinski okolici so kmetijski nemiri.

Dunaj, 20. januarja. Ljubezenska zadeva nadvojvode Ferdinanda Karola je končana. (Glej poročilo v oddelku »Iz brzojavk«.) Njegovim sorodnikom se je posrečilo, pregovoriti ga, in nadvojvoda je opustil misel, poročiti gđ. Ozuber. Za časa njegovega bivanja na Dunaju so bili vsi tozadevni poskusi njegovih sorodnikov zaman. Cesarja se o zadevi še ni obvestilo, ker so sorodniki kljub temu upali, da bode nadvojvoda mogoče pregovoriti. Včeraj se je vršil zopet rodbinski svet, kateremu je prisostvovala tudi nadvojvodinja Marija Teresija. Nadvojvodi Otonu se je naročilo, naj pregovori svojega brata. Nadvojvoda se je takoj telefonično zvezal s Prago, kjer sedaj stanuje nadvojvoda Ferdinand Karol. Nadvojvoda mu je v daljšem pogovoru razložil vzroke, ki govore proti tej ženitvi, nakar se je končno nadvojvoda Ferdinand Karol udal in obljubil, da se ne poroči z gosposi Ozuber. Nadvojvoda Ferdinand Karol, ki je zadnji čas bolehen, bo v spremstvu svojega brata Otona v kratkem odpotoval na jug.

Dunaj, 20. jan. Proročunski odsek avstrijske delegacije obravnava o proračunu za Bosno in Hercegovino. Ko je dr. Šusteršič končal svoje poročilo, je začel govoriti držav. finančni minister pl. Burian.

Dunaj, 20. jan. V proračunskem odseku avstrijske delegacije je obljubil držav. finančni minister Burian reformo b. davkov in reformo organizacije mohamedanskih občin.

Dunaj, 20. jan. Vojni minister je odredil, naj se pri poslovanju z ogrskimi uradi in občinami rabijo madjarska krajevna imena.

Dunaj, 20. jan. Vojni minister je izdal odredbo, ki vojaške predstojnike izrečno svari, da ne smejo nikdar zasramovati vere in narodnosti svojih podložnih, ampak naj gledajo na to, da se bodo simpatije do armade povsod utrjevale.

Dunaj, 20. jan. Ferdinand vitez Manlicher, izumitelj nove puške, je umrl, star 56 let.

Dunaj, 20. jan. Tu se govori, da bo imenovan bivši ogrski domobranski minister Kolosvary kornim poveljnikom v Galiciji.

Dunaj, 20. januarja. Ker se je o zahtevi posl. Kramara v delegacijah, naj bodo na vojaških poslopih dvojezični napisi, vojni minister izjavil jako ugodno, je poslal obč. zastop v Kutni Gori na vojno ministrstvo prošnjo za češki napis na ondotni vojašnici. (Ljubljanski občinski zastop naj tudi nastopi v tem smislu! Ured.)

Budimpešta, 20. januar. Poslanec Zoltan Lengyel je izstopil iz Košutove stranke.

Budimpešta, 20. jan. V Kološvaru so bile demonstracije proti cesarski pesmi.

Budimpešta, 20. jan. Topničarski poročnik Adolf Kropš in kadet Koloman Erbler sta poneverila 32.000 kron in pobegnila v Makedonijo.

Zagreb, 20. jan. Odbor, katerega je izvolil hrvatski sabor, da preišče zadevo Kršnjavi-Gaj-Frank je sklenil predlagati saboru, da v tem oziru ničesar ne ukrene, ker so dotična očitavanja bila le v listih, ne pa v saboru.

Brod, 20. januarja. Poslanec Spiničič, ki je došel sem, so Hrvatje priredili bakljado in velike ovacije.

Rim, 20. januarja. Za slavnosti povodom bivanja predsednika francoske republike v Rimu, je bilo na en dan nabranih 30.000 lir.

Draždane, 20. jan. Stavka je v Krimičavu končana z zmago tovarnarjev. Stavka je trajala 21 dni.

London, 20. jan. Carjevi svetovalci se na carjevo povelje trudijo najti primeren modus vivendi, ki bi zadovoljil Japonsko in Rusijo.

London, 20. jan. Ruski odgovor na japonsko noto pričakujejo koncem tekočega tedna. Upanje je, da se vsaj za sedaj vojna prepreči.

New York, 20. januarja. Iz Soŭla poroča ameriški poslanik, da je ondi izbruhnila pravcata panika. Nemški mornarji so došli tja v varstvo nemškega poslaništva.

Port Arthur, 20. jan. Cesarjev namestnik Aleksejev se je izrazil, da je mnogo upanja vzdržati mir z modus vivendi.

Dolžnosti slovenskega trgovca so:

1. Dopisovati v slovenskem jeziku, bodisi z Nemcem ali Lahom.
2. Zahtevati od tvrdk slovensko dopisovanje, račune, naznanila potnikov itd.
3. Zahtevati od tvrdk slovenščine zmnožne potnike.

Tako združeni storili bomo veliko za sveto naredno stvar!

Društva.

(Prostovoljnogasilnodruštvo v Vipavi) priredi v nedeljo, dne 24. prosinca 1904, plesno veselico v prostori hotelu »Adrija«. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za gospode 3 K. Sodeluje godba c. in kr. pešpolka št. 47 iz Gorice.

Umrli so:

11. jan. Maks Bradaša, računskega asistenta sin, 3 mes., Gosposke ulice 3, božast. — Ana Rohu, nadarbinka, 78 let, Japljeve ulice 2, srčna boba.
12. januarja. Anton Belič, črkostavec, 25 let, sv. Petra cesta 43, Tubercul pulm. — Ivan Dobravc, posestnik sin, 43 let, Radeckega cesta 11, kap.
14. januarja. Jakob Naglas, trgovec in posestnik, 85 let, Turjaški trg 7, naduba in Paralysis cordis. — Helena Kunstelj, zasebnica, 58 let, Kapiteljske ulice 11, Neoplasma malign. Paralysis cordis.

V bolnišnici:

8. jan. Anton Pivec, delavec, 63 let, pljučna tuberkuloza.
9. jan. Avgust Prevc, železniški kancelist, 42 let, spridenje jeter, Hydrops universalis.
10. jan. Ivan Lukežič, delavec, 38 let, Paralysis dementia progressiva.
11. jan. Jernej Juvan, mizarški mojster 47 let, Novostroj v trebuhu in jetika. — Ana Juvan, gostja, 59 let, Carcinoma vniciae, Pyelonephritis. — Lovro Kosmač, gostac, 78 let, ostarelosti in vodenica.
12. jan. Ivan Šivic, dninar, 49 let, jetika.
13. jan. Matija Bitenc, gostac, 79 let, ostarelost.

V hiralnici:

14. jan. Andrej Perušek, delavec, 31 let, Demen. secund., pljučna tuberk.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 336.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

dan	čas opa- zovanja	Stanja baro- metra. v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
19	9. zveč.	741.1	-0.3	sr. svzh.	pol obl.	
20	7. jut.	741.7	-0.8	sl. jzab.	obl.	0.3
	2. popol.	740.8	1.1			

Srednja večerajšnja temperatura -0.1°, normale -2.4°

Dunajska borza

dné 19. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.65
Skupni državni dolg v srebru	100.65
Avstrijska zlata renta 4%	120.55
Avstrijska krona renta 4%	110.65
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	93.20
Ogrska zlata renta 4%	118.95
Ogrska krona renta 4%	99.10
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90.95
Avstro-ogrsko bančne delnice	15.93
Kreditne delnice	678.50
London vista	239.50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.10
20 mark	23.43
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.32

Zitne cene

dné 19. januarja 1904.
(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.8	do 7.86
oktober	7.68	do 7.67
Ri za april	6.60	do 6.61
Oves za april	5.48	do 5.49
Koruzza za maj 1904	5.28	do 5.29
juli	5.40	do 5.41

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.90	do 8.45
Ri južne železnice	6.70	do 6.85
Ri	6.50	do 7.60
Jecmen	6.10	do 7.20
ob Tisi	5.55	do 5.65
Koruzza ogrska stara	5.55	do 5.65
nova	5.55	do 5.65
Cinkvanti stari	6.55	do 6.90
novi	5.80	do 6.00
Oves srednji	7.50	do 12.75
Fizol		

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja ob boleznih in smrti mojega iskreno ljubljene soproga, gospoda

c. kr. nadpaznika finančne straže v p. gostilničarja in trgovca v Preserji

Vida Woršiča

izrekam tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem znancem in prijateljem pokojnikom. Zlasti se zahvaljujem vsem udeležencem za tako častno spremstvo, kakor tudi vsem, ki so imeli prijaznost, izraziti svoje sožalje.

Preserje, 18. januarja 1904.

Jozefa Woršič,
vdova.

Štedilno leštilo za tla

(Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri tvrdki BEATA EBERL v Ljubljani, Franciskan-ske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 8 11-4

Pivovarniška restavracija „pri belem konjičku“ v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12.

Izborna kuhinja, vedno sveže Auerjevo marčno pivo, pristna vina, elegantni prostori.

Na blagohoten obisk uljudno vabi
z odličnim spoštovanjem

47 4

Rasberger.

Št. 392

58 3-3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

ustanovo

za 1600 K za pripadnike slovenske narodnosti, ki nameravajo habilitovati se na modro-slovni ali pravoslovni fakulteti kakor avstrijskega vseučilišča za privatne docente.

Ustanovo bo deželni odbor za zdaj oddal za eno leto.

Prosilci za ustanovo se morajo zavezati, da sprajmo, ako se bo na nje reflektovalo, profesorsko mesto na vseučilišču, če se ustanovi v Ljubljani.

Opremljene prošnje za ustanovo vložiti so

do 15. februarja 1904

pri podpisnem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 3. januarja 1904.

Iščem dobro izurjenega
strugarskega pomočnika
oziroma strugarja.

Plača po dogovoru. Služba stalna in takoj

Fran Švigelj 1495 21

tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

Ugodna prilika.

Radi prevelikih poslov prodam pod zelo ugodnimi pogoji svojo že dobro vpeljano trgovino papirja, papirnih izdelkov, pisarniških in šolskih potrebščin itd. itd.

v Ljubljani, Schellenburgove ulice št. 4. Potreba je le par tisoč goldinarjev. — Pripravna prilika tudi za žensko, ki lahko pride po ceni do dobre eksistence. Ponudbe naj se pošljejo — **Dr. Hribarju** v Ljubljani. 84 3-3

Na sveto vni razstavi v Parizu 1900 „Grand prix.“

Svetovno znani ruski
karavanski čaj
bratov
K. & C. Popoff
v Moskvi,
založnik raznih evropskih dvorov, naj-finejša marka. V izvirnih zabojih se dobiva v vseh boljših trgovinah. 13 2 10-6

Kokošje perje za blazine

ponudim prav lepo, izvrstno, à kilo 26 kr. po povzetju

Podlipnik Franc

trgovec perutnine in divjačine v Mariboru. 77 3-3

2 križeva pota 2

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—
drugi 150 " " " " 250.—
pri 1591 14

Fr. Toman-u

podobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg šte. 1.

Nove zboljšane gramofone

z glasovno-, ročno- in varstven-omario, zelo priljubljeno med duhovščino, po društvih in med zasebniki.

Gramofon avtomate

za gostilne zelo pridobitno prodajam tudi na obroke.

Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za stare.

Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.

1079 50-43

Rudolf Weber, urar
v Ljubljani, stari trg 16.

Poskusite
pristni
rastlinski
likér
„Florian“

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogrevačin oživlja telo,
Budí tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo
brezplačno. 1741 14

Posestvo

je naprodaj

v lepem kraju ob novi državni železnici v Rožni dolini na Koroškem.

Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara krma, prodajalnice ter prodaja tobaka. Ista je pripravna tudi za kako drugo kupčijo.

Cena posestvu je 10.600 kron. Plača po dogovoru.

Naslov posestnika povz iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 1522 20

Dobro izurjen 78 3-2

organist in cerkvenik

išče službe na večji župniji.

Naslov pove upravnistvo lista.

Suhe gobe, orehe, predivo, zelod, vsake vrste fižol, žito, sadje, suho in sveže, sploh vse deželne pridelke, 1484 19

kupi Anton Kolenc v Celju.

Več knapov

posebno kopačev (hajerjev), za premogokop na Dolenjskem vsprejme ugodno takoj Josip Pavlin v Ljubljani, Marijin trg 1.

Stanovanje

s tremi velikimi sobami, veliko kuhinjo, hodnikom, kletjo in drugimi stranskimi prostori se odda za februarjski termin 97 2-1

Več se poizve v upravnistvu tega lista.

Trgovski pomočnik

spreten prodajalec, slovenskega in nemškega jezika zmožen,

se sprejme takoj

v tukajšnjo špecerjsko in delikatesno trgovino.

Ponudba naj se pošlje pod „Sotrudnik 300“ na upravnistvo tega lista. 95 3-2

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-71

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-87

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Vsak dan
sveže najfinejše

pustne krofe

priporoča
J. ZALAZNIK
slasčičarna

Stari trg 21 24 13-5
Glavni trg 6
Sv. Petra cesta 26.

Vsak duhovnik potrebuje za znanstveno izobrazbo in za prakso strokovnega stanovskega lista, in kot tak se časti slo. duhovščini priporoča domač list

VODITELJ V BOGOSLOVNIH VEDAH

ki izhaja četrtletno v Mariboru, vsakokrat po 8 pol, in velja na leto 5 K.

Naročnina se pošilja na Upravništvo „Voditelja“ v Mariboru.

List obdeluje znanstveno in praktično vse panoge bogoslovne vede ter hkrati zasleduje razvoj bogoslovnega znanstva.

2 6-4

Gospodična,

katera bi bila tudi sama
zmožna voditi trgovino
z manufakturn. blagom

sprejme se takoj v službo!

Več o tem pové upravništvo „Slovenca“. 30 10

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

23 104-5

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 4,948.796'27.**

Stanje hran. vlog **K 4,703.762'02.** Denarni promet **K 20,246'712'13.** Stanje rez. zaklada **K 77.979'34.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

Koncesijonovano društvo za kraljestva in dežele, zastopane na državnem zboru

10 8-5

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „Aurania“ z 1200 mesti III. razreda in s 300 salon-mesti II. razreda s kabinami, in z brzim parobrodom „Carpathia“ z 2000 mesti III. razreda in s 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo iz Trsta v Novi-York

III. razred, za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decemb. 1903. „CARPATHIA“ 2. februv. 1904.
„AURANIA“ 29. decemb. 1903. „AURANIA“ 16. februv. 1904.

Natančnejša pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novega-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbuje

Avstrijski domači Schröder & Comp., Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: **SCHRÖDERCO-TRST.**

Potniki naj se zglasijo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne biljete.

Izdavajo se tudi za iste parnike vozni biljeti za Palermo, Algier in Gibraltar.

ANTON PRESKER

1357 87

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

Izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Franja Jesih,

Ljubljana, Stari trg št. 17.

priporoča 43 10-4

svoj modni salon v napravo oblek.

Poučuje tudi

v krojnem risanju

po najnovšem sistemu.

61 3-2

Hiša na prodaj

obstoječa iz:

4 sob, jedilne shrambe, kuhinje s štedilnikom, pralnice, drvarnice in kleti.

Poleg hiše je 1/2 orala vrta s 30 sadnimi drevesi. Hiša leži sredi mesta in je zelo pripravna za kakšnega penzionista. — Več se izve v uradništ. tega lista.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 72

F. HITI,

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša

prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 0/0

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so pošto-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

51 D 14-2

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro,** veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin,** stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Lesković,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak,** tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar,** župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 284